

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Telgraf ve Telefon Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 6.1.2004

Ahmet KOCA

Afyon Milletvekili

2.- H. İbrahim YILMAZ

Kütahya Milletvekili

3.- Mahmut GÖKSU

Adıyaman Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Dünyada Telekomünikasyon sektöründe büyük bir değişim yaşanmaktadır. Bu değişim, tekel durumundaki sektörün rekabetçi piyasaya dönüştürülmesi yönündedir. Bu nedenle Türk Telekom, günümüzde dünyanın en önemli sektörlerinden biri olan bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerektirdiği çağdaş hizmet sunumuna ve dinamik bir yapıya kavuşturulmak zorundadır.

Türk Telekom, bugün itibariyle sermayesinin tamamı Hazine Müsteşarlığına ait olmak üzere, her türlü telekomünikasyon hizmeti sunmakta ve bu hizmetlerin yürütülmesi için gerekli diğer işleri de yerine getirmektedir. Hazine Müsteşarlığı Türk Telekom üzerinde pay sahibinin haklarına sahip bulunmaktadır. Ulaştırma Bakanlığı ise yılların sektör birikimi ve uzmanlığı ile Türk Telekom üzerinde gerek Kanundan gerekse Ana Sözleşmeden doğan bir kısım yetkileri haiz bulunmaktadır. Bu durum, Türk Telekom'u hantal bir hale getirmekte ve gelişen teknolojilere ayak uyduramaması nedeniyle de gün geçtikçe rekabet gücü azalmaktadır.

Oysa; Ülkemizin haberleşme altyapısını kuran ve hizmetlerini geliştiren Türk Telekom, yarının rekabetçi ortamına hazırlanmak, etkinlik ve verimliliğini arttırmak ve uluslararası standartlarda hizmet vermek zorundadır.

Türk Telekom'un, telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetleri, tüm telekomünikasyon altyapısının kurulması ve işletilmesi hususlarındaki tekel hakkı sona ermiş bulunmaktadır. Dolayısıyla, Telekomünikasyon sektörünün dinamik yapısı ve uluslararası boyutları sebebiyle rekabet edilebilir bir yapının oluşturulması zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu Kanun, telekomünikasyon hizmetlerinin etkin, güvenilir ve verimli olarak yeni teknolojik gelişmeler ile ortaya çıkan ve giderek artan ihtiyaçlara özel sektör anlayışı çerçevesinde cevap verebilecek şekilde yeniden düzenlenmesi ve Hazine Müsteşarlığı ile Ulaştırma Bakanlığının Türk Telekom üzerindeki yetkilerini açıkça ve tereddüde yer vermemek üzere düzenlenmesini teminen hazırlanmıştır.

Bu cümleden olarak, Hazine Müsteşarlığının Türk Telekom'daki pay sahipliğine dayalı oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkilerinin geçmişten gelen bir sektöre birikimi ile uzmanlığına sahip Ulaştırma Bakanlığınca kullanılması, buna karşın özelleştirme bedelinin Hazine Müsteşarlığına aktarılması ve pay sahipliğine dayalı mali hakların da Hazine Müsteşarlığınca kullanılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan; 01/8/2003 tarih ve 4971 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi ile 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunununa eklenen Geçici 7 nci madde ile Türk Telekom tarafından, GSM 1800 mobil telefon hizmeti sunmak üzere kurulmuş bulunan Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri Anonim Şirketinin, GSM 1800 imtiyaz sözleşmesi imzalayarak faaliyet yürüten başka bir işletmeci şirket ile Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulacak yeni bir şirket aracılığı ile birleşebilmesi düzenlenmiş idi.

Ancak; bu birleşmenin, sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesinde, Ülkenin stratejik ve ekonomik öncelik ve çıkarları mevcut olmakla birlikte, 4971 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemenin bu ihtiyaca cevap vermekten uzak olduğu anlaşılmıştır. Bu cümleden olarak, bu birleşmenin usul ve şartlarının da ayrıntılı olarak düzenlenmesi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin özelleştirilmesi yıllardan beri tartışılan, fakat bir türlü gerçekleştirilememiş çok önemli bir konudur. Bugüne kadar geline nokta bu konuda daha fazla gecikilmesinin sakıncaları görülmüş ve sürecin hızlandırılması ihtiyacı hissedilmiştir. Türk Telekom'un tekel hakkının 01.01.2004 tarihi itibarıyla ortadan kalktığı ve alanın rekabete açıldığı da dikkate alındığında, Ulaştırma Bakanlığı'nın telekomünikasyon sektöründeki birikim ve uzmanlığından yararlanılması bir zorunluluk olarak görülmektedir.

Bu itibarla, Kanunun birinci maddesiyle, sermayesinin tamamı Hazine Müsteşarlığına ait olan Türk Telekom'un, Hazine Müsteşarlığının mülkiyet hakkı ile kar payı hakkına halel gelmemesi ve Kanunun pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali hakların Hazine Müsteşarlığı'nda kalması ve bu pay sahipliğine dayanan oy hakkı, yönetim ve temsil ile denetim hakları gibi hakların Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılması öngörülmektedir. Ayrıca bu çerçevede, Türk Telekom özelleştirildiğinde, özelleştirme bedelinin de Hazine Müsteşarlığı'na aktarılması hükme bağlanmaktadır.

Bu değişikliğin amacı, özelleştirilmesi uzun yıllardır gündemde bulunan Türk Telekom'un özelleştirmeye hazırlık aşamasında, telekomünikasyon alanında görevli ve uzman bir bakanlık tarafından idare edilmesini sağlamaktır. Türk Telekom'un Ulaştırma Bakanlığı bünyesindeki uzman kadrolar tarafından idare edilerek özelleştirmeye hazır hale getirilmesindeki kamu yararı, maddenin bu şekilde düzenlenmesinde etkili olmuştur. Hüküm bu haliyle, mevzuatımıza da yabancı değildir. Zira 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nda 27 Ocak 2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önce, bu yetkiler Ulaştırma

Bakanlığı'na ait bulunmaktaydı. Öte yandan, böyle bir düzenleme, Ulaştırma Bakanlığı'nı yetkili kılan 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un, 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun ve Türk Telekom'un görev ve yetkileri ile ilgili düzenlemeleri içeren 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun hükümleriyle de uyumlu olacaktır.

Madde 2. - Bu Kanunun ikinci maddesiyle, Kanunun birinci maddesinde yapılan değişikliğin doğal bir neticesi olarak, imtiyazlı hisseyi temsil eden üyenin Ulaştırma Bakanlığınca atanması öngörülmektedir.

Madde 3. - Türk Telekom'un hisselerine sahip olduğu Aycell Haberleşme ve Pazarlama A.Ş.'nin başka bir işletmeci şirketle birleşmesi, Türk ekonomisi ve telekomünikasyon sektörü açısından önemli görülmektedir. Ayrıca, böyle bir birleşmenin abonelere yansıyacak dikkate değer avantajları bulunmaktadır. Bu tür bir birleşmenin, ayrıntı sayılabilecek hususlarının yasama organının takdirine sunulmasının ve onun direktifleri doğrultusunda işlem yapılmasının öngörülmesinin sebebi, asli yetkiye sahip Türkiye Büyük Millet Meclisine ilk elden ve önceden denetim olanağı sağlamaktır.

Maddede, birleşmenin gerçekleşebilmesi, ülkenin stratejik ve ekonomik önceliklerinin gözetilmesi şartına bağlanmıştır. Böylece, özellikle, daha önce Anayasa Mahkemesi kararlarında da vurgulandığı gibi ülke savunması ve güvenliği açısından büyük önem taşıyan telekomünikasyon hizmetlerinin ulusal çıkarlara uygun biçimde yürütülmesi garanti altına alınmıştır.

Yine aynı şekilde, maddede, Aycell ve GSM 1800 imtiyaz sözleşmesi imzalayarak faaliyet yürüten başka bir işletmeci şirketin birleşme şartları ve usuli açıkça hükme bağlanmak suretiyle Anayasa'ya uygun bir yol izlenmiş ve olası bir birleşmenin sorunsuz ve hızlı bir şekilde gerçekleşmesinin önü açılmıştır. Aynı gerekçeyle, birleşmenin, Türk Ticaret Kanunu'nun, birleşme usuli hakkındaki hükümleri uygulanmaksızın gerçekleştirilmesi öngörülmüş; ticaret hukuku ve mali hukuk açısından, birleşme sözleşmesinin genel kurullarca onaylandığı tarihdeki bilançoların esas alınması hükme bağlanmış; birleşmenin, birleşen şirketlerin genel kurulları tarafından kabulünü takiben, birleşme kararının ticaret siciline tescil ve ilan ile birlikte tamamlanacağı düzenlenmiştir. Burada yalnızca, Türk Ticaret Kanunu'nun birleşme süreci ve birleşmenin usulüne ilişkin hükümlerinden ayrılmış olup, birleşme sonrasında Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin uygulanacağı, bu çerçevede, alacaklılarının da adı geçen kanun çerçevesinde korunacağı açıktır.

Maddede ayrıca, birleşmeden beklenen kamusal yarar gözetilerek ve birleşmeye ilave bir külfet yüklenmemesini teminen, birleşme nedeniyle ve neticesinde doğacak mali yükümlölüklerden arındırılması öngörölmüştür.

Birinci maddenin gerekçeleri de gözetilmek suretiyle, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usuli işlemlerin Ulaştırma Bakanlığınca yürütöleceğı hükme bağlanmıştır.

Madde 4. - Bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlöğe girmesi öngörölmüştür.

Madde 5. - Bu Kanun hükümlerinin Bakanlar Kurulunca yürütöleceğı belirtilmiştir.

TELGRAF VE TELEFON KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1. - 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 30. – Özelleştirme bedeli Hazine Müsteşarlığı'na aktarılacak ve Hazine Müsteşarlığının mülkiyet hakkı ile kar payı hakkına hâlel gelmemek ve Kamunun pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali hakları Hazine Müsteşarlığı'nda kalmak kaydıyla, Hazine Müsteşarlığı'nın Türk Telekom'daki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılır.

Madde 2 – 4/2/1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun Ek 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türk Telekom yönetim kurulunda imtiyazlı hisseyi temsilen bir üye bulundurulur. Bu üye Ulaştırma Bakanlığınca atanır. İmtiyazlı hisse sahibinin Genel Kurula katılma ve konuşma hakkı vardır. İmtiyazlı hisse sahibi, sermaye artırımlarına katılmaz ve kardan pay almaz.

Madde 3. – 4/2/1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun, 01/8/2003 tarih ve 4971 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi ile eklenen Geçici 7 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

Birleşme, ülkenin stratejik ve ekonomik öncelikleri gözetilmek kaydıyla gerçekleşebilir.

Türk Telekom, Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri A.Ş.'ni borçtan arındırarak, birleşme neticesinde ortaya çıkan ödenmiş toplam lisans ücretinin en fazla % 10'unu da ödemek suretiyle bünyesinde birleşilen şirketin % 40 payına sahip olur.

Birleşme, Türk Ticaret Kanunu'nun, birleşme süreci ve birleşme usulü hakkındaki hükümleri uygulanmaksızın, birleşme sözleşmesinin birleşen şirketlerin genel kurulları tarafından kabulünü takiben, birleşme kararının ticaret siciline tescil ve ilanı ile tamamlanmış olur. Birleşmede, birleşme sözleşmesinin birleşen şirketlerin genel kurulları tarafından onayladığı tarihteki bilançoları esas alınır.

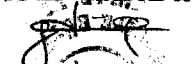
Birleşme nedeniyle ve birleşme neticesinde doğacak bütün devir, temlik ve intikal işlemleri ile bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek her türlü sözleşme, protokol ve kağıtlara, Katma Değer Vergisi, Kurumlar Vergisi, Damga Vergisi dahil her türlü vergi, resim, harç, ücret ve benzeri mali yükümlülüklerle ilişkin kanun hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usuli işlemler Ulaştırma Bakanlığınca yürütülür.

Madde 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Gündüz DİNCER

Kanunlar ve Kararlar İmresi
1